

fuerant tamq̄ rōne carencia cōstipad **S**up̄ constituōe suscepta rōis
p̄ felix recordatōe Johannez p̄m̄ p̄m̄ edicta cā quā aliqua ex ip̄s q̄s
ad hoc cōueniētibz dā fructus suoz bñficiōz expectantes ea imitari
ut nō uti opponēdo ut cōmandā mōuerit q̄ p̄m̄ excedebant nō
p̄mittentes aliquem libe ea uti **R**ecō restrictōe amoz expectanciaz
expectentū ecclē 2 d̄functō ut quocientūq̄ eis durantiū uacēt idē be
nēficiū successiue ip̄e tēminū nō tēsentant **Q**uo mōdō durante
si bñficiatus sua p̄p̄te ecclē constituōe nō uacēt imm̄ substituat
ydoneus qui ecclē seruat in d̄mo **I**pe ecclē bñficiat si al̄ sit habitus
uocem in suo habeat capto 2 uo solū ueniens admittat s̄ ecclē sicut
alius aduocet **S**ibiq̄ ut alij d̄tribucōes cotidiane si d̄mo affuit 2
guant **M**andatiū n̄m̄ in hac p̄te uidet̄ sup̄ ecclē constituōis t̄n̄sso p̄
uallatū **D**e subditis n̄is d̄t̄ eam sit cōuenire p̄uaret laqueus
p̄uaret cōm̄sū 2 in p̄xima p̄ta synodo n̄ra f̄ctm̄ sollem̄ p̄
blicae **D**e p̄ qua tandem exp̄iēcia ita d̄dicam̄ q̄ nōnulli d̄p̄ ex
cessiū sola p̄hibicōe sua auctia nō contenti **I**mmo ecclē in suis d̄
constituōis 2 n̄as q̄ p̄m̄ formidabiles uicē nō timentes d̄m̄ mā
d̄cū n̄m̄ audibnose nō solū ubi contempnūt **S** et ea 2 ecclē constitu
cōe uā uolentibz realit̄ s̄ opponit̄ confinat̄ 2 assidit̄ eos p̄ hoc p̄uiri
nauire eo q̄ p̄ cōt̄nū ecclē mandatiū n̄d̄ afficit̄ suis obp̄uancis 2 sta
tut̄ qui se obseruacōe tēpe sui m̄cōiāis more solito mutauerūt **Q**ui
d̄m̄ ecclē eis q̄ an̄ p̄ficiū mandatiū ecclē constituōe n̄uāuauerūt obia
ut d̄f̄m̄ tamen corp̄ in d̄mo suppl̄ negligit̄ **I**mmo uolūt 2 ut ip̄m̄
mandatiū cōueniat̄ 2 d̄fraudent̄ ip̄s d̄mo m̄cōiāibz d̄tribucōe m̄
nuat̄ quas t̄n̄m̄ se postea in q̄tate d̄st̄bui cōsueti alibi p̄uēt̄
De q̄ cōueniētiōe rep̄uantes ut quos excessiū p̄hibicōe 2 d̄i timor
a malo nō reuocat̄ saltem cohibeat̄ seueris ecclēst̄ice d̄ipline **S**ol
om̄ibz 2 singlis d̄st̄re p̄p̄m̄ 2 mandam̄ q̄tēn̄ d̄m̄ n̄m̄ mandatiū
quod nos p̄ntibz renouam̄ in d̄i sua forma 2 singlis suis capto non
obstantibz iuramēt̄ p̄d̄a 2 renūciatōibz an̄ ip̄m̄ f̄m̄ quod q̄t̄ d̄m̄ ecclē
d̄mo cultū m̄de d̄st̄m̄ p̄uacōe d̄st̄m̄ nō ualere sine fraude aliq̄
obp̄uat̄ **A**liq̄m̄ cōt̄nū facit̄ ut f̄ci p̄uantes d̄t̄e ut m̄d̄r̄cō
d̄m̄ ut palam quous ad hoc questio colō **S**ex d̄p̄ mōm̄cōe p̄missa
a tēpe publicatōis p̄ntis n̄d̄ mandatiū ecclēst̄ice s̄m̄am̄ quā in h̄is s̄p̄t̄
om̄it̄ p̄t̄ ecclē in ip̄s f̄m̄ m̄cōe uolum̄ in h̄is s̄p̄t̄ **D**enū
annū m̄s̄p̄ 2 p̄ nos d̄nūcāū mandam̄ ecclēst̄ice eos om̄es 2 singlis q̄
constituōe suscepta p̄d̄a cōt̄ p̄hibicōem ecclē mandatiū n̄d̄ postea sunt
alijs uolentes ip̄s a uob̄ de quibz cōst̄at̄ in iudicialibz 2 ex iudicat̄
p̄f̄m̄ in d̄mo officio cūctū **S**ac̄ Anno d̄m̄ m̄o c̄mo m̄o nono

Inapuit statuta d̄m̄ Willhelmi d̄repi colomen

Willhelmus dei gr̄a 2 **Q**uibus d̄ d̄m̄is d̄p̄ statu d̄t̄ez nōd̄ sub
iectoz p̄p̄e d̄ngēdo cura nos pastoralis officij sollicitudine cotidiana

infuso deservit notificat publicat & infirmat dno mraz amf & doct
In sca synodo prime in ecclia nra colomoz celebrandi Ipa q statuta
tenore pntat hinc ex capli & pzo mraz consilio & assensu approbamus
firmanus & papim inuolabilis obfua Sublac pome came in sca
duoz hont & dcalit pdecessoz mraz ptoz complensis Orefom sup
putas ut aliquibz ex eis infra pof Et quicq ex eis pome substat e
at ob eas penitus ex eis caus nos mouentibz reuocam & eas uolum
hinc p mfect

Incipit tenor statutorz ptoz & publicatorz in hinc
T pmo ut canoia mraz amf & doct alii qz dca & pch. **¶ modum.**
coqueste comam no nucant neqz barbam qz coronas assidue defant
que sedm ordine sui status decencia appareant detente Consuas et
rasuras in embz & in barbis hant decentes **¶** Et aliquo tnes suas to
talis abradit sui sup pertine absadat **¶** Item ut canoia & alii dca no
sint manifesta concubinarij nec fornicas sed in dno remeant de quibz
suppico ncontencie hinc poss **¶** Nam tales aduisione condigna plectendi
sint pnt in statutz duoz quondaz comf & sup mraz pdecessoz plem
continet **¶** Item ut dca uestes oio uidez glaucas aut rubeas scaticas
dngatas complicatas an pectus aliquos ut ulc' aubitos nodes notabls
hinc aut de alio colore manica & bestes sup ut mfix rugatas seu a laticz
sappio & in longu ad oras & in manet ad aliqua uolucioe furatas **¶**
Decno uestes mino artas & minna tucate notatas no deferant ut
non manicas ulc' modu longas no legant nec sasso in suis bestibz manet
ctant **¶** Item no debz uti subtus p pma subueste dambosuo dcalit
& duoz colozibz & figuris eam scaticis & dngat' ex tectur' pnt & alio
no ctant **¶** Item caligas birides glaucas ut rubeas no deferat neqz
caligas bar no modis pforatas in sasso ut laqueatas **¶** Item no ctant
capucio longz quibz similibz monachi comf me septa sui monachi sct
da neqz deferant capucia pforata & sassa at fissa ad magno pam
paulis pendentibz nec barmailata filio serice argenteis ut rubeis
de cistem desup bar no conceit depict' figur' & gemo ornate **¶** Item
canoia & dca cid rucingit culcellis crispino non mcedant p forat
in choro at in statombz & corf suis platis & infra amnicatam **¶** It
hastiludia no excedant maxime in loqz ubi sint bnficia **¶** Item ca
nonia recta dca eccliaz collegiatarz infra ut ex amnicatam sine re
ligione no compeant cora suis ut alio plait si sine hinc ut dcalit
mcedant **¶** Prelatus eam nisi sit de licentia eozdem sine sic equos
sine pedes **¶** Item no mrent aliqua eam collegiata canoiaz
sine religione **¶** Item bonas ad pcessiones debitas & consuetas frequ
& faciant mctinacoe mtrando ad pcessione & exomid' chorz dco et
plait sine rucio & mctinent Incipiendo eam ut ad cantu' desum
ut ad tquificatioe & quido legunt liones et at legio Gloria pnt ad
po **¶** Quid cancat **¶** Gla in excelsis **¶** Credo in dno dno sicut ab antaq' est

consuetu **I**tem canonia & cetera cetera frequentes non deant in capite
 capitis capitis chorales nigro affuato dno dno pagur **E**t hoc idem
 in capite necno in statombz que fuerint in ecclia ut in ambitu obpue
Item pillileos seu birretos non deferant in consuetos p' textos seu
 sem' nigros **I**tem ad macuans p' venite & ad seppas p' p'mu p'p'
 & ad compt. nemo intret chor' & q'du legit' ecc' ad missam nullus t'
 tret ut exeat chor' **I**tem sacdos celebraciu' missaz no accedit ad
 altare sine ministro & nullus dyaco' ut subdyaco' legat ad missaz n' sac'
 ornament' sit indutus p'ut eius ordo requirit nec recedit n' officiu'
 totalid sit completu' **I**tem canonia erit in festo noue leonu' p'p' ut
 p' aliu' canonicu' in macuans & macas hor' ad missaz ministrant & legat
 in loc' debet & ad hoc deputat mane in ecclia in quibz no est consuetu
 coradie p' canonicos ministros **I**tem cu' nullus ministras ad altare
 seu regens chor' ut legens leonem colapedibz uenit **I**tem nullus se
 deat in choro n' hor' & loc' in quibz est consuetu **I**tem canonia et
 cetera no h'ant in choro ut in ecclia de loco ad locum nec fabulent q'
 du' d'na alios impediendo mibi pagur **E**t morose & discrete mcedat
 in d'no **I**tem canonia & beneficia horis canonicis & de d'na nra q'
 discrete & distinte deant mane bnficia & in sac' ordinibz constatu'
Item canonia & cetera cetera venietes ad cruce ad statones in choro ma
 neant ibidem n' cu' ronabilis cogat eos exire d'net ad cruce rece
 sant **E**t magi scolana' suos stolaes decens faciant scie & mane i
 choro **I**tem quicunq' cantabit de sid' in choro Inapuet repondu'
 sedm uocem suam ut bono modo cantae ualeat ne ibi confusio fiat
Item canonia sac' ordines recipiant ad a suis decanis fuerint
 ad quem hoc p'inet in sua ecclia & consue' ut de iure **I**tem canonia
 gmedant in enuicacibz suis in d'nbz p'p' ut h'ant hospites suos in
 eadem q'd tunc omittit discreto' decanoz suoz sedm q' ip' mag' uide
 rit expedire **I**tem canonia ut cetera noctu' no tempe p' plateas no
 vadant cu' implencia & clamore **I**tem no vadant de die & noctu' q'
 in plateis aut loc' pub' ad tabnas & choreas **I**tem canonia & alii
 cetera d'na vende no debent n' sedm form' & modu' & contenciu' mandatorz
 pie memoie d'ni d'alis nri p'decessoz que uoluit in suo robore p'mane
Item nullus canonic' solus vadit p' ciuicite sine famulo ut scio
Item ut vniuersus sciat quid sibi lege' ut cantae meibat **I**tem
 legunt' tabule in capto qui lege' ut cantae debeant **E**t commemoracoes
 defuitorz & alii' sco' de rogula si abbas ut decano p'no e' **E**t no por
 meret captiu' ad alios fribz & ebdomedano **S**acdo' q' dicat p'osa et
 deinde finca p'osa ante aliquo' tractatu' tracte de disciplina **I**tem
 qua' quibz canonic' debz ee tace' & compoie' & mansuet' **I**tem ut ca
 nonialis corrome' offm libe ualeat exee' **D**ecan' & alii' plati circa
 suos subditos & canonicos decim' & statum' ut execucom eoz nlla
 consuetudo ut appine bnficia ualeat impedire **I**tem canonia inau

no

no uale' by

cerata non debent a curie ab solui p̄cibz aliquozz cōtinēoz quibz nō
constat de disciplina ¶ Item canonicis q̄dū fuit suspensio nō debz
compere corā fr̄ibz sui capli al' decano ul' eozz conspectu p̄ntare
¶ Item statum q̄ nemo priuato legat horas suas in choro dicit &
uini ab alio pagum ¶ Item statum q̄ canonici in suis capliis de
canō sine obedientia p̄nt disciplina capliarū requirit manducet ac
monitōibz suoz decanaz quilibz peant tam in maioribz q̄ in minoribz
ut tenetur ¶ **Item dicitur non portantes decentes coronas in**

Villhelmus de grā iet Bone memorie p̄decessor ¶ **Capite**
¶ **mi** hōm̄ 2 post eū d̄bal' p̄repi colōmen statuta quedaz conō d̄
eos nō portantes coronas decentes assidue in capite 2 p̄ ordine sui
statue 2 decencia competentes Necnō conō d̄ctos sciatatis aut oīd' videri
aut rubeas sui ḡtucas ul' a laabz ul' ante pectus notabili' f̄ḡas aut
noditas pubee desup sine cā rōnabili uestes portantes ¶ Item conō
d̄ctos barbās portantes necnō conō eos qui hastaludis se pubee n̄m̄f̄c̄t
¶ **Ipa** hastaludia corpali' excedit p̄f̄m̄ in locū in quibz cōtacta obemēt
¶ Item 2 portantes tunicas quibz manet alius color' sūt assidue maḡ
pomo uallata d̄tū est edidisse ¶ **Ips** q̄ ad quos hoc p̄tinet qui illis qui pe
nas h̄m̄i moderat' duranti'z p̄mo h̄m̄i quicqz de suis p̄bendis p̄ue
mentibz fructibz redditibz 2 obuentōibz aliquid amistraret ¶ Et si alij
p̄cti cetera receperūt p̄mo f̄m̄dabilibz inuolueret sicut in eozz p̄
decessoz m̄ozz p̄f̄at statuet maxime ip̄ius d̄bal' p̄lem̄ssime conuē

¶ **Deo** q̄ d̄tū m̄e ecclie colōmen finim' p̄ntes ip̄os d̄ctos de quibz d̄tū p̄
missa suspensio fuit se p̄f̄us debere ab h̄m̄i excoisibz abstinē ¶ **Penas** uō
statuoz h̄m̄i ad m̄m̄ b̄n̄placū d̄vini' suspendendū ¶ **Ulex** ubi p̄
h̄nt suspensioem quā ex uia pietate p̄ tempe fecim' p̄f̄ice d̄ctam
¶ **Inuenim'** d̄ctos p̄uenisse ¶ **Sicut** enī m̄e eos multa d̄tū qui in p̄missi
malū malo addentes nō curant ymmo d̄ctam' se d̄ctos appellari
¶ **Circa** p̄missa cōmūit' peccatē 2 pubee nō desistat ¶ **Inimmo** reputant
se in h̄is corrigi nō posse n̄cō nec debē 2 q̄ p̄ d̄ctū oīno reputat' debē
ant' d̄tū oīno d̄ctos indigna ¶ **In** ip̄is tamen b̄n̄ficiat' maxime canoicē
p̄bendis h̄c' a p̄f̄idissima reputam' ¶ **Et** q̄ h̄n qui d̄vūt 2 d̄vūt volūt
de p̄m̄mo ih̄u xp̄i insignia d̄ctalia portatē pubee indignat' ¶
¶ **Qu** octōnem 2 cām nō modicā eccliaz collegiaz decano ad quos
correctō suoz canoicēz de consue' p̄tinet 2 de iure ¶ **Et** q̄ tales exco
f̄ico reputam' q̄q̄ eciam ip̄is decano 2 canoicē finim' loca sup h̄is
statuta in om̄i sui forma p̄ quidam a d̄ctā p̄ntū in suo robore fir
mit' obsuat' ¶ **Suspensionem** p̄ nos de h̄is statū penas uocantes ¶
¶ **Uol** eciam decano collegiaz eccliaz m̄e aut' 2 d̄ctū mandam' 2
d̄ctate seē obediē q̄m̄ si indignatōem n̄am uolūt' ciuitatē quilibet
ex uob' suos canoicos d̄ctos 2 d̄ctos maxime in p̄ctis excoisibz ita eff

Vilhelmus de g. 2. et **C**onstitutio in hac sac. **quingentesimo quozda statutor**
Synodo congregat. **C**um in die **C**uma sicut in hac etiam in sac.
Synodo nunc in crastino **S**ancti **P**etrus primo patre merito facta sunt
felice recordatione **H**enrici et **W**altheri **A**reporum colomen quozda statuta edidit
cont. clericos sine coronis debet in capitulis et ad barbie no abrasio ac
in vestibus indecentibus incidentes **N**ec no **H**astaludia compulso excomco
salubria et iuri dno componantur ipse clericos ne talia deceto faciant ni
goro se prohibentia ad penarum censuram etiam ex **ag**gregatione multo
ediderit **Q**ue quidem statuta cum in d. ecc. ante mandatum in
obsequio **Q**uoque nos p. her a nro capto et a nonnullis placet me cuius
et dicitur quibus dicitur fuerit her statuta nimis purgencia et nichilo caposa
Incipit sumi ut ea mitigat at saltem quantum ad penas in eis ex
p. p. aliquantulum dignaretur **E**t quia in hac ipse quodammodo magis salua
consilia potuimus condescendum **I**psas penas ad m. in duplaci ad aliqua
modica tempa suspendentes **E**spanes eos quos hanc penarum formid. n.
mouat calcitruue saltem amor virtutis ad obediendum statuta hinc aliq.
talia comouet **S**alua tamen ipse statuta in suo robore duratur **Q**
uoque quia precedente tempore **C**onstitutio sumi **C**os modum nichilo in remissioe
hinc fecisse **C**um immo hanc statutorum intentionem p. clericos nros et
in pluribus amplius q. antea contemp. se **Q**uoque ad susp. tunc hinc
penarum in consilio h. renouam. a p. d. statuta ad omnes suos penas
put. edice fuerant omni modo p. p. m. obsequio **S**icut her in mandato p.
hoc confecto et tunc mihi publicato plen. continet **Q**uoque aut sicut ad
mam deuenit noticiam nonnulli canonici ecc. nras cuius et dicitur
fuerit ut dicitur et nos se menduac. et cotumac. fabulante **C**os ne de
hinc si in aliquibus eorum penae incidere ecc. subditos nros no late
Ex eorum qui in nos talia confingit menduacia ad decetiam eam in
honor. dicitur tendentia p. palare p. nros hinc ad n. in om. deduc. uel in
noticiam **Q**uoque publice p. ficon. et prestam. nos nequaquam her statuta inq. alla
tenus reuocasse **A**bsit enim q. hanc p. d. nras intentionem tam salubre
sup. iure naturali et dno p. p. sine ea rationabili que in ruocando her
statuta et no p. nec appar. subtilis inuenta ruocantur seu intende
rim. aliquantulum ruocare **Q**uoque ita omnibus nris subditis districte manda.
stentur her statuta in omni sua forma ad suos penas put. edice sue obf.
uent **E**t se sciant obsequio debet **I**mmo ad cautela demus statuta ca.
et p. om. obsequio **E**t her statuta ne possi frangi crassa ignorantia
at sup. p. aliquos de quo volentes tunc designat ad oculu demost.
nris sal. ipse quondam hinc quod **I**ncipit **I**n nro dno anno **H**enrici
de gra. 2. et **A**d p. p. uel va memoriam hinc consilia p. uisione a s. p. p. h.
etia a nris p. d. h. at a nob. sup. dita et honestate clericorum diuisa p.
p. mulgata statuta et **E**t sic sunt **E**xpedio enim ut ipse pena sumi
comiter quos facim. par. cominat. et coequat. et **Q**uoque item sedm. quod

e obalit pdecessor m pced Quod mapit felix rtor ducis hemf pdeces
 for m de suaz capli z placoz consilio m dicos quosqz bnficiacos no por
 tantes assidue coronas m capite z qz sic fime Tollentes autte sa
 pnt ipis quicqz de pfacit fructibz redditibz puenalibz z obuentibz ab
 ipso capto seu a quocunqz alio rimitendi dandi seu restituendi Incedas
 talibz z suspens **Item** ituu quod e eiusdem obalit pdecessor m **Et** in
 capite **Q**uoniam olim bone memoie pdecessor m **Comp** de consilio capli
 placoz z ppoz suoz statuendo pcepit ut dnu offm m choro cultuz
 ecclie collegiate m qz absqz ordine pmissis pceda ministrare debentur
 salz dyacom z subdyacom decantaret zc **Et** m fine **Alioqz** ipse cantor
 seu is ad quem de consuetudie pmet totiens quocunqz hoc negligens
 oimpt ut ex hoc defus missa decantande euenit dno pome pnt sup
 narrans sabiaz ipso fco **Item** bone memoie **Ex** fco olim **Archiep** z
 monachoz m groyz qui nominant ordine scti **Ande** z monachuz ordie
 eiusdem statid m ptilz senacens declinat z ob hoc uolens eos m debita
 statid rponere statuendo edidit quod mapit **Statutum** qz nullqz moxius
 aut monachus claustru suu exeat p ciuit loca z uillas distans zc
Et fime sig dno **Comp** pdecessor m andeus hoc mandauit **Q**uo pe
 nam aduenit z no obfuanes exeam m hno scti **Quia** euidentia fco
 quod statua ualiditate ondit **Decim** uob ipm omibz pub^{re} **Volentes**
 z distantes statuendo hmo z statua pda ac omia a singla pdecessoz
 mox m quatu fco hactenus p statua lica hre uigorem z ea sub pe
 no meis capss muolabilibz obfuanza dand zc **De** **distibucioibz coeti**

Wilhelmus de gra zc **Omni** m hac sac^{re} synodo congregat **Sa**
clm m dno **Quia** mdecens z honesta eccliali conu^{er} **no**
 occupamus qz m quibusda ecclie collegiate nob subiecte p fctm
 m ead ma maiori fieri conspiciunt **Unde** qz compibz illis quibz m ipis
 ecclie dca qui celebrant dnoz m fime suppellicio aut chori pellicio
 induunt nonnulli canoma z alij ecclie eccliaz pdeaz nulla ad ronabli
 exoptone m capite mcedut **Sic** qz p ecclie itiquaqz diuagantes mis
 sa pncipali z hois alius dimiss z quodamo ppret aliquocis missas pe
 culuoc audunt aliquocis banis z pphama colloquia qz m ecclie papue
 cessas debent temp^{re} adducentes distibucioes cotidianas sibi vendicant
 ac si dno officio mcessent **Ita** **Omni** eccliaz collegiatas nob sub
 iectas decime m dntues scti obedi distiate papiendo mandam **Iten**
Canonic z dicos eccliaz suaz ab hno z similibz mdecens p suspens
 z alias penas ut ad ipoz spectant offm debita corroe compescant
 ac amstrucioibz distibucioibz cotidianaz sub dca m dcaone penaz p
 habeant dice z aute ma quibz z nos ead tenore pntu mhibemus
 distictus ne dno canonic z dca debz z tempibz mconsuet m ecclie
 dca dca ibidem celebrant officia m capite ad ronabili cessante mce
 dcaibz distibucioes cotidianas no amstrent **Alioqz** tam cor^{re} decanos
 m pmiss negligentes qui ead cor^{re} distibucioes pdeco corru^{er} futuri art^{re}

linj

rant 2 ab hinc se diligenti abstineant sicut dnam 2 nram ac su
piorz suoz quibz id corrigendi spali nungm? delinc effuge el
conem dact dmo dno anno rre me loto Gallo p? festo bi lambz

Villhelmus dei gra 2 r
Mulcorz quela nrm pulsans turbavit audicu nomillas
ecclesiasticas psonas seculares 2 regulaco uicuz forus ecciaz col
logiacaz 2 monasticas nrazz auct 2 diof colomen sine eccie ppis
aut psonis ipaz sua ut suaz potentia ppinquoz p ruzmas 2 nre
dia alias qz effpiones dadas deplangens quamna augetisse soup
curasse 2 iacturas au tra pntoz euenabz p uisione oportuna occ
re facientes psonas pdaas ac alios quoscuqz eccie ut laicos au
cuqz status ordine aut condicome existant talia ut similia decc
atemptate aut fied pcurantes aut ad consiliu auxiliu dantes ut
favore cu diez canonica monicoe pmissa examine in hne scil
Et qz hie eccie suo consueta fidelitate nramca pfacorut aut ps
cabunt in postea talia pdaa in dampnu ecciaz suaz facientes aut
fied pcurantes seu querimoniae qz occome eccie dampna euenire
posse psume possit quibuscuqz psonis deponentes redati puiij in
curruo indubitan? nos cont? ipse ad penas condignas pcedem? p
uicabz exigentibz eozpdon **V**olum? 2 qz plati 2 plate ecciaz mos
tiorz nrazz auct 2 diof ad quos ut ad quas psonaz ecciaz qniaz
correctio spectat de consuetudine ut de iure delinqtes hmod seu ca
pito aut conuictibz suis ut ipaz psonis singularibz imnas 2 de corpo
ut de rebz inferites seu captis aut conuictibz pdaas aut singularibus
psonis pdaa amiof suis ut ppinquos qmmoda ex quatuqz ad se depo
sitaras commnates a frugabz bnficazp seu locoz suaz suspendant quibz
de pmiss emenda psumt caperente hoc aut pns nrm mandatu in
similia captis 2 conuictibz secularibz 2 regulabz nrazz auct 2 diof pdaaz
infra quidem dies ab infirmate pnciu pub? uolum? publicad dact
Anno dno apillimo rre lony? Crastino bi **V**omgn

Villhelmus dei gra 2 r
Omni? ecciaz 2 monasticaz plac 2 etia ecciaz p psonis nrazz
auct 2 diof colomen salm in dno sempiternaz **V**issim in xpo pno
2 dno nra dno Innocencij dno puden? ppe qz. lris accepim? in h
daba **I**nnocencij seruis suaz dei venabili fr? **V**illhelmo **V**epo
colomen salm 2 aplicam bndicome **E**t si de cuctoz p pifidelit sup
quaz dmissali cura 2 custodia sum? a dno constata delictibz 2 exces
sibz aboanne ab merito de placoz in 2 dcaaz defortibz tanto mntu
dlemus adius 2 p fimbri? conedam? quos sentim? quozra espem
fidelibz aiaz pnciu puenire **V**uz siquidez ad aures nrae ru
mor infestus de pabz alimame p psum fide digna rpatone p dicit q
no nulli solo uocabulo etia 2 ecciastice psonis no solu in mundibus
qzibz consistere **E**t ead ad fastigiu pasozal dignitaf orca de pabz

pluribus effrenato quodam viuendi more libere plicencia capientes
et p dissolutio lubrica sine ullo rōnis imperio gradientes neglecta
dicalis honestate obsequia et gūitate ecclesie religionis abiecta
viam suam deo et ecclesie misteris dedicatam quibuslibet secularibus actibus
contra factum canonum prohibiciones miscere in ludis lasciuia torna
mentis et aliis militibus et prohibitis eis actibus necno in defendis desubis
secularibus et aliis quibuslibet in p prohibitis ornamentis dilapidantes de
pauperibus et p inuicem illud xpi in dei offensam ppe saluti dependit et
pncipium pta talia conspiciunt exemplar. **¶** Nos q attendentes q
qui tamq de ministeri positi sūt ad obolendis maculas subditōrum in
maculata et inrephensibilem debent duce vitam suam et q lūme acce
sū sup candelabro positū qgem dūca sibi commissū in viam rectam dū
ge verbo pte et exemplo. **¶** Considerantes itaq q sepe peiora malis p
adde impunito delictis huc ptea qmōd talia pponat excessibus et
bis obuari vmedis capientes firmitatem tuam vquam et horam
antece p aptica septa tibi nichilomin mandantes qten iuxta sollicitudo
tue debita et incūbens tuis humeris onus misterii pastoralis attendit
diligentia et diligenti antecede te sollicitudine reddis et siglom. **¶** Circa pla
cos et ceteros alias q psonas ecclesiasticas cuiusq gradus et dignitatis existat
tibi subiectos ab hmod excessibus cohercende si quos in presertim tempore
lasciuia inuenerit madisse ut a talibus actibus p se absteineant secularis
hmod usus moris quāta ecclesie pontus indecens abiectant et dūno
obsequio locutione sue nō inuicemores negligenter dūce et gestibus modest
mcedant corrompō tue lūnam impetnaces et negligentes pnt ad cui
expectat officium efficacit impensurus. **¶** Et etiam veni fratribus nris epis
suffraganeis tuis mandauit ut ita subditos sibi dicos et psonas eccles
ticias similem cura adhibeant et ad hmod corripuendo abusus siglaye
adueant. **¶** Sic q exhibeas debite sollicitudine tue curam et tūm misterii
impleas in pōtis q apud nos ad tollere negligentia nō possemus adhi
bete sollicitate pcomū mercaus et contra delinquentes eosdem aliud vmedit
adhibe nō sit opus. **¶** Ceteris ut her omnia tibi lacus et apus motestant
den fid nost philippus epus cauallieci aptice sedis nūcus p mris lris
et dūca filius. **¶** Com pōitus eccle pā qauray argumētū lator pncipū
p nos due uos oraculo plenius informata eadem firmitate tue nre mes
pōitū senosius explicabunt quibus ut corp alia dūbis in pōtis ad officia
ea apert plenam fidem nichilomin p fact ep et pōitus ut alia corpdem
sup quibusdam aliis p pte nra tibi quia uoce lacus rēfendit tam ple
nariē q efficacit crediturus. **¶** Daet Annon in hāc man. ponet nū
anno septimo et volentes itaq pta aptica nob dūca obaudire manda
ta ne de dampnabili possimus negligentia reprehendi dissolutos inde
cūtas et abusus dūnos quibus dicos et psonas ecclesiasticas mris curat
et daet. **¶** Colono, excedere et scandalose diffama qmūm aptice nū

lmj

die compulsi preceptis pastoralis amencationis saculo euellere cupientes
 suspensiones quas penam 2 censuras ecclesiasticas in statutis 2 ma
 ioribus quondam incidit primis dnoz homi 2 dnoz de pte colomen p
 excessus nroz p informaco die 2 honestate ecclesie edicta p dno pnt
 gatus nup q ad ptes dicitur nob decanaz nre maior 2 aliaz eiaz
 collegiaz colomen aut aliis qualicunq p nos factis q decanos ipos
 in correde dissolucioz abusione 2 excessu pteoz nob pollata per
 costem inuenim notorie negligentes quid ad infra scriptos abusus 2 inde
 canas reuocamus cassamus 2 nullius dnoce uolum 2 ee firmitate
 Et statuta 2 mandata pda ad penam sume 2 censur ecclesiastic quibz
 aut qtenet 2 plene in eodem quo ad dissolucioz indecenas 2 abusus
 costem ad subspico moderamine nre inuocamus ea in statu pmeru
 2 stantur De aut dca 2 ecclesiastic pone pda penas hinc dca
 firmidabiles madant quodmo nupse **T** honem 2 omnes 2 singulos
 dicos seculares bnficiatos 2 no bnficiatos in sacis cu ordinibz constiucos
 ducant ac ead religiose ciuiliuq ordino qdus aut condicoz con
 tant ne decet pteoz uestes / bnficias / taliauo / scacitas aut abus
 manere ut alie pticulae alia color sit affuce aut onmo bides aut
 no rubas aut ois glaucas p superiori ueste aut desup cmetas aut
 beonatas ut nodatas pte togas / al scias consucias in aliqua su
 pte n in ppatulis 2 manet ducant p superiori ueste aut capucia pua
 subius brachia colligata al dno ut nodis alia uesti affixa aut ead
 capucia ut alias uestes sasso p pticulas pendentes al auri argenti
 aut certuras al circumfolariaz apposicoz ornatas al mametas lau
 boscias ut aliaz uestiu ulc manu pendentes aut dambosia de
 sustana ul tela linea aut alia quacunq materia desup al ead sub lau
 bosio serias sensinet facturata ut uelluta indumentu p pma ueste
 ferant **N**ec togas quas in fraudem statutoz 2 mandatoz pteoz
 deferre consueuerit sub dno pellens aut capis n in matutinis dca
 cawat induant barbas quoq infra tres septimanas no rasas in ec
 desio ut eoz capellis calcios ead p pticulas pendentes sasso ut
 al multiplos pforatos alitubi no deportent **E**t uestes ecclesie decet
 tes 2 honestas ad min 2 usq ad mediu tybie ul ulc suram longas
 2 no nimiu strictas **E**t coronas ad min 2 singulis ebis septennas
 rasas in loco capiet debico appentes 2 assidue decetas porcent hasta
 ludia 2 tequeantia in loc bnficioz suoz no exceant ullo modo **T**
Orestia uo quos pte tantu pominencia ordino papua decet nroz
 honestas uestes quas sibi decet nonas facient usq ad talu ul pte
 longas coronas quoq largas 2 capillos capiet no in totu rasos l
 in totu decensos **E**t infra decuratos 2 auribz saltem in pte paton
 tibz defarant mametas uo dambosias infra mensura dno qrealis
 2 dimide ulie colomen longas ul largas no habeat **E**t in men

firmam p̄tām laetitudinem et longuitudinem sibi insinuant eisdem **N**on t̄m p̄
habe meandimus qm̄ etiā seculares in remere constituti ut a loc̄ m̄ q̄
consistat statim eadem hora recessuri ut equites eorum uestes compe
tentes breues nodatas et desup̄ onctas ferre possint **N**onem insup̄
omnes et singulos monachos et canonicos regulares et moniales cui
cuq̄ p̄eminencie ordinis et condicōis existant etiā si allegent q̄
de consuetudine monasteria sua desere et in iōmū conche possint **N**e
decedo sp̄am sue religionis dimittant aut uestibz secularibz nudat̄
Neue uestes locanatas seu nodatas ut etiā sutillace seu calceos et
fra talu bassos aut uestes ut zonas seu cingulos auro ut argento
ut gemis ornatas in aliquo loco pub̄a deservant **S**z uestes q̄mō
seculares et corrigias ornatas ut p̄fert vendant absq̄ ulla fivione
sue fraude **N**eue monachi et canonici regulares p̄ced̄ in aliquo loco
tabardis utant̄ q̄ tabardis ip̄oz h̄tus in un̄ ut ip̄oz regulis et
sp̄tus ut eis p̄missus nō existat **S**z p̄ abusum et sup̄patio p̄ cost̄
Sz monachi ip̄i cucullas largas et usq̄ ad crām longas nō nodatas
s̄ infra intōtū clausas ut flocos ut cappas ut scapularia ferant
sedm̄ constitucōm clonens̄ que mapit **N**e in argo contēciā et
cruseler in vulgari ydionate appellat̄ aut acue ḡssa h̄naa capiti
aut gemis ornatas deservant **I**n om̄e aut et singulos utiq̄ serus q̄
consequit̄ etiā si sub toga ut cappa h̄mōi uestim̄ta et alia prohibita p̄
dā deservant non xxx dies p̄missa quos a publicacōe p̄ncip̄ cure
uolunt̄ exatōis suam formā in h̄no sp̄tus **I**nhibemus insuper
tam etiā seculares q̄ religiosos exatōis q̄ p̄sonis quibuscuq̄ sup̄d̄
ad quos fructuū ut p̄uentuū ḡss̄o ut distribucōm̄ cotidianarū
cot̄is seu monasteriorū eisdem administracōe solub̄is ut queuis distribucō
p̄met̄ ne talibz exat̄ quicq̄ de fructibz p̄uentibz obueniōibz cotidia
na distribucōibz ut p̄ncip̄ ut p̄ se ut p̄ alios quocūq̄ colōe quecto q̄
eduant ut administrēt̄ queuis modo **A**liq̄ ip̄os administracōes ut
distribucōes p̄ compē d̄ap̄ xxx dies monēte p̄missa exatōis in h̄no
sp̄tus quos om̄e et singulos exatōis uolunt̄ pub̄a m̄tia **A**bsolucōm̄ uo
om̄ et singulos qui h̄mōi m̄as p̄nas modern̄ nos d̄icant̄ isnam̄
Nonem̄ etiā om̄is et singulos abbates decanos cot̄is collegiacōis
et monasteriorū p̄t̄is et alios quocūq̄ nos subditos auct̄is ordinis stat̄
p̄nos aut condicōis constant̄ ad quos ut ad quas p̄ponat̄ cot̄is p̄ncip̄
monasteriorū suarū correctōes p̄met̄ ip̄is q̄ sub exatōis pena dist̄te p̄
p̄ncip̄ mandam̄ q̄m̄ ip̄i et eorū quibz ut̄ penas p̄sp̄tas etiā p̄ consue
tudinas cot̄is et locorū suorū penas et p̄sonas castem̄ p̄ut ip̄is subdit̄
p̄ p̄miss̄ et alios quibzcuq̄ indecencis dissolucōibz et abusombz et p̄f̄m̄

suo infirmantes habere accedere sine suppellio et religione inter et
in ecclesia aut ipsa sacramenta ministrare presumat. Ita tamen quod ad ministrandum
sacramentum eucharistie lumen et nola ad procedunt rucum egrediendi ecclesiam
et ingrediendo et infra cuius villam et opida calapedibus propter periculum di-
cendum non utantur. Sic quod periculum mutuum eucharistie magis possibile fuit
nec lumen revertat ne forte homines ydolatre non catorem si eccle-
siam adhibendo. Et si omnes eucharistias forsan pro mulitudine expendit
infirmos in redendo cessat lumen et pontus campanelle. Confessio
eadem subditos suos non languentium nec debilitum si balentium accedere
ad ecclesiam ipsam comode in ipsa ecclesia volumus in loco apto et non secundo
quibus et devote audiri et penam pro modo culpe infligi saluare. **¶**
Statutum eadem sub pena predicta prohibentes ne quis rator seu eius vi-
carius nisi indutus suppellio seu lima ueste decora ut moris est supradicti
alia uestimenta exigente ad ministrandum seu suendum in domo sibi aliquo loco
sustineat ut admittat. **¶** Si talis custos aut campanarius se contra do-
minum et prohibitionem de vicario seu eius vicario gentis huiusmodi fuerit et in-
misterio nigerant animose nec ipsius vicarie aut vicarii nomine actus
et de huiusmodi rebellionem condignam nobis et de vicario iniuriam passis pro-
emendandam. Sic prius in statu huiusmodi sua custodia seu officio campana-
rii fuerit. Ita quod sicut rei qualitas expostio canonica distretio ultimus ad
pam fiat delinquentis. Mandamus quod et distretio sub pena excommunicationis iugum
omnibus et singulis altaribus capellanis prope vicaria et maculae in p-
rochialis supradictis aut infra limites eorundem. **¶** Et per litteras et ratoribus mi-
nistris statum et canoniam effuge debent debitam obsequium. **¶**
Insuper mandata ordinariorum et precepta ad ipsorum additionem penam tam pro-
nos quod predecessores suos sub quacumque forma ubique contra vicarios plebanos
et eos vicarios gentes ecclesiarum parochialium predictarum qui precepta canonicorum exca-
tos ante in in more articulo iuris permissione duxerunt absoluendo
et possent tales in omnino sepeliri que infra citum in die mandatis
experta officio nostro aut sigillis nostre curie significare tenebunt. **¶** Etiam pro
ad repetimus et innovamus ut ipsorum curie distretio a conuentione eorum ausibus
referentur. **¶** Preterea statuimus et ordinamus quod si quis ausu temerario absolu-
tionem a nobis seu officio nostro a quacumque excommunicatione sine auctoritate nostra seu statu
eorum promissum aut synodum in quacumque littera false et mendaciter assensu
excommunicationis huiusmodi vitam ducet in huiusmodi ad iam de medio sit sublatus et
peccat et ipse suam excommunicationem merat huiusmodi impetor quod formam in huius-
modi in eadem deam quod absolutionem sit pro fraude et dolu sub reptione eorum
formam iuris et eadem impendi huiusmodi ducatur in quibus ad vicario sig re pme appa-
merit. Ita quod contempserit religio si maculae articulo. pro angustia eos absolui

16,

Quocirca impediunt promittunt dicitur et demerantur pro est unta
 nullius de iure existe firmiter plebam uo a cores corp q bi
 eam a diceo gence qui hmodi absolutione sciendua deo q evca
 tos noiaa in publico iam mortuos tanq ad huc quentes ab solam
 de fo sui corp ceapa in contemptu clauu qpe comitaf audiaa
 pteatu de absolutione eccliaice tradere psumpserit sepulture pe
 nas conepaapantes edicaf in emine dampnato in iure expofas
 necno in confraucoe felief recordacois Clementis 8° que mapy os
 qui in consilio diemmen salubrie edico de pteas no immo potuio fir
 midae penas autee pmas p nos in hmodi statuet nro lacas post
 mensum dno imediate sequetem publicacoem corpdem in synodo
 sca pximo p nos sui nro autee celebranda sollampnue scdm nro
 volumi nro mapy tene tiffiores Mandant omibz et omibz et singulis
 xpianitad decano foranco nre dioef ut recepta corpdem copia nre
 quidem deo atonpe publicacois corpdem plebamz et pbnz et pbnz
 in suo decanabz et infra linnceos ipozp confrauef publicant et infinu
 ent ea ipio ne sca statuta p ignoracoem supnam et crassam se cau
 sae possint aliquaef ignorasse Scau Colome sub sigillo nro et edia
 Anno natf dni millimo cc. lxxi. die mens Octobris

Incipit Statuta Engelbri Archiepdi Colomen

Engelbrius de g. sc. Colomen ecclie Archiepus sac. Impi p ytalid
 pcanall. Omibz xpianitad decano eccliaz rionibz p quibz et dioef
 Colomen confrauef. In m dno et infra pteas cognosce dicitur
 Quia bone meorie nro pdecessor quenda ecclie Colomen supdce
 qd no inconsulta pmissione dicit in sca pndio ad obfuand pmitte
 contine statuta de iudice ut psona sculdas iustitiam iudicium tam
 ordinari q subdelegatoz pntarent quomodo p se at p aliu ut
 impediret ne qd hoc nro ecclie displiceat. Et circa oibz nra
 oibz qtuacoibz et executioibz etia fact libe ede pmitteat in fcaem.
 Alioqn cont pmissa ausu tonario demerere peme et pmo in eudz sta
 tuet expss se pntio nro nre mcfuroe sane aliquaef desuma psumptio
 in tantam pnapie efficacia q octonem p ad pndentes rone et iust
 tramine omisso tenebrap suadente pnapie nonullos uiafz stou haco
 cas et hof aut nobis mo q offic Colomen aut alio iudice eccliaico mone
 eos et mone intendentes hrap et mandata p iudicid pteas iudice et autee
 compall apphendi eosdem capiendos et cont corp delitantes qd Colome
 inducendos ut a pteade corp et hrap pteas a lacura et mandata p
 hrap pteas cessent et desistant. Et tunc frivolas et maliciofas cont